

Noves opcions audiovisuals

La col·laboració entre les empreses del sector audiovisual dels Països Catalans sembla la millor solució per a abaratir els costos de les produccions, i sobretot per a accedir a un públic més vast i cada dia més receptiu.

La gran influència de films, sèries o programes de televisió en l'audiència i el poder econòmic que han assolit de cap a cap d'aquest segle les grans productores, sobretot cinematogràfiques, fan que el sector audiovisual siga un dels més apetitosos per als empresaris, i també l'han convertit en un dels més protegits.

La colonització creixent del mercat cinematogràfic i televisiu europeu pels Estats Units ha fet alçar les veus dels qui aposten per una producció audiovisual pròpia, contraposada als productes de Hollywood. Les mesures proteccionistes adoptades pels governs europeus no han aconseguit de frenar aquesta invasió, que fa que els productes americans abasseguin el 80% del mercat europeu, quan els productes europeus ocupen un ridícul 3% dels cinemes dels Estats Units.

La producció audiovisual dels Països Catalans també és afectada, en gran mesura, per aquesta pressió colonitzadora, que ja ha suscitat algun enrenou entre la Generalitat de Catalunya i les distribuïdores nord-americanes, que es neguen a cedir en les seves aspiracions. Però si els productes catalans i en català han de lluitar contra la gran màquina de fer cinema que és Hollywood, també han de lluitar contra la realitat social, política i lingüística del país.

Per ara el cinema fet a la Unió Europea, i per tant, també el cinema català, es beneficia d'una mesura proteccionista que exigeix una quota de pantalla del 15% respecte a les pel·lícules extracomu-

nitàries. Però el dia 18 de gener, el ministre de Cultura Mariano Rajoy anunciava la desaparició d'aquesta quota d'aquí a cinc anys. Amb la promulgació de la nova Llei de Foment i Promoció de la Cinematografia i l'Audiovisual, queda fixat, doncs, un dels objectius prioritaris en política audiovisual de l'actual govern de l'estat: el de liberalitzar el sector.

L'audiovisual català es veu afectat per la invasió de produccions americanes, que abasseguen el 80% de les pantalles.

Pendents de subvenció. A partir de l'entrada en vigor d'aquesta nova llei, l'única forma de fomentar la producció cinematogràfica seran les ajudes automàtiques, en vigor des del 1997, que passaran a adquirir categoria de llei. Aquestes ajudes depenen dels diners obtinguts a taquilla. Per obtenir la subvenció del ministeri, un film fet i estrenat en català, basc o gallec, ha de donar 15 milions a taquilla, dels quals 7,5 han de sortir de les sessions projectades en la llengua autòctona. Un film en castellà, en

canvi, n'ha de donar 50 a taquilla. El director de cinema i guionista Toni Canet, director de films com *La camisa de la serp* i guionista de *La tarara del Chapao*, creu que aquesta oportunitat no es pot desaprovechar. "Tot i que la gent va molt menys al cinema, si la pel·lícula és en català, sobretot al País Valencià, és una de les poques formes que tenim de defensar que el nostre cinema es pugui veure en la nostra llengua. Per això valencians i catalans no podem perdre l'oportunitat d'unir esforços, perquè quan a Madrid s'adonaran realment d'aquesta possibilitat, no sé si el sistema durarà gaire".

A banda les subvencions automàtiques, els nous realitzadors també poden optar a les subvencions anticipades, que només es donen fins a la segona pel·lícula. En aquest cas hi ha d'haver representants dins la comissió que decideix els projectes subvencionats. Però el País Valencià no pot optar a aquesta subvenció, perquè no hi té cap representant, com siga que la Conselleria de Cultura encara no ha nomenat els negociadors.

Les subvencions que atorguen les administracions autonòmiques són diferents en cada cas. Al País Valencià són les conselleries qui decideixen a quin projecte atorguen la subvenció. La quantitat final no és estipulada i depèn de molts factors, amb la qual cosa hi ha films que no arriben a obtenir ni el 10% del pressupost total.

Al Principat, la Generalitat de Catalunya ofereix ajuts a llargmetratges en versió original catala-

na, consistents en una quantitat màxima de cinc milions de pessetes per la realització de còpies i la publicitat. També atorga ajuts a les distribuïdores i exhibidores cinematogràfiques catalanes, amb un ajut màxim de dos milions de pessetes per a les que s'aventurin a l'explotació exclusiva en versió catalana del film; i, per últim, hi ha subvencions per a iniciatives destinades a augmentar la presència de videoclubs, llibreries i circuits comercials de produccions en suport videogràfic doblades i/o subtítulades en català. Tot i així, els professionals demanen a la Generalitat que aposti per una indústria cinematogràfica sòlida, més que no per les subvencions.

Col·laboració a tres bandes.

Sembla que pot començar a qual·lar la idea de les coproduccions als Països Catalans, cosa que permetria d'aprofitar un mercat més ampli, d'onze milions d'individus, i reduir costos. De fet, el mes de desembre propassat el nou conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Jordi Vilajoana, proposava al seu homòleg valencià, Ma-

nuel Tarancón, la possibilitat de doblar films conjuntament. El govern valencià no s'ha decidit encara, perquè considera que primer s'ha d'establir l'elecció de la variant dialectal. De tota manera, acceptar la proposta de Vilajoana significaria el reconeixement de la unitat de la llengua, una qüestió sobre la qual la Generalitat no es vol pronunciar fins a la consituació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Ara, aquesta col·laboració quant al doblatge, sí que funciona entre la Generalitat de Catalunya i el govern de les Illes Balears. El conveni signat per totes dues parts a final del desembre propassat estableix que el govern balear s'encarregarà de les despeses de les còpies dels films i que la Generalitat s'ocuparà de les despeses del doblatge dels films que s'hagin de distribuir a les Illes Balears. Vilajoana també ha decidit d'ampliar les bases de la concessió de subvencions al doblatge en català. Les principals novetats consisteixen en l'augment del nombre mínim de les còpies que cal editar i distribuir en català per poder sol·licitar la subvenció (passa de sis a

vuit), i en el fet que la normativa anterior, signada l'abril del 1997, donava preferència als films no comunitaris.

Deixant de banda les coproduccions, les subvencions i les quotes, els espectadors són, tot comptat i debatut, qui realment determina l'èxit del cinema. La recuperació de l'índex d'assistència a les sales anunciat des del 1992 ha estat relativa. El País Valencià ofereix només el 7,3% de les sessions de cinema de tot l'estat, amb 299 pantalles, segons dades del 1998, i a Catalunya, més que no enlloc de l'estat espanyol, hi funcionen 568 pantalles, que ofereixen el 19,9% de les sessions. Les dades per ciutats, en canvi, deixen València en un vuitè lloc, darrere de Vitòria o Pamplona, i Barcelona hi ocupa el segon lloc, darrere de Madrid.

En vist de la situació, allò que el cinema català necessita és l'aposta decidida de les institucions per consolidar una indústria, considerant que disposem de grans professionals i d'un públic cada vegada més receptiu.

Rosanna Melià / Bea Cabezas

'L'arbre de les cireres', del català Marc Recha, és el primer film fet en col·laboració de valencians i catalans.

Pere Ponce (en la imatge), Rosanna Pastor, Isabel Rocati, Jordi Dauder i més interpreten un film que té per escenari la Vall de Gallinera.